

8294 LLEI 7/1989, de 12 d'abril, de bases de procediment laboral. («BOE» 88, de 13-4-1989.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapiguen: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Complint el mandat constitucional formulat a l'article 122 de la Constitució, la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, regula el conjunt d'òrgans als quals el mateix text constitucional encomana, amb exclusivitat, l'exercici de la potestat jurisdiccional en tot tipus de processos, jutjant i fent executar allò jutjat, segons les normes de competència i procediment que les lleis estableixin. Dins dels continguts plurals de la Llei esmentada, té especial rellevància l'estructura orgànica judicial en la qual, respecte a la situació existent, s'introdueixen innovacions importants, i totes obeeixen a l'objectiu de posar a punt una xarxa d'òrgans judicials d'acord amb els requeriments constitucionals. Com no podia ser d'una altra manera, també l'estructura dels òrgans de l'ordre jurisdiccional social experimenta notables modificacions. Primerament, i com a obligat corollari del principi d'unitat jurisdiccional, els jutges i tribunals d'aquest ordre passen a integrar-se en plenitud en l'organització judicial. En segon lloc, es planten nous òrgans judicials col·legiats –Sales Socials als Tribunals Superiors de Justícia i a l'Audiència Nacional–, s'adequa la denominació dels unipersonals –Jutjats Socials– i es reordenen les relacions entre els diversos nivells orgànics. En tercer lloc, en fi i en compliment del que estableix l'article 123 de la Constitució, es configura el Tribunal Suprem com l'òrgan jurisdiccional superior.

Els canvis que la Llei orgànica del poder judicial introdueix en l'organització de l'ordre jurisdiccional social afecten l'ordenació del procés laboral, ja que és notòria la vinculació entre els aspectes orgànics i competencials i les regles a les quals els justiciables s'han d'atenir en l'accés a la prestació jurisdiccional. Per això la Llei orgànica del poder judicial va habilitar el Govern perquè aprovés un nou text refós de la Llei de procediment laboral.

El dictat d'una nova Llei rituària laboral no solament obeeix, tanmateix, a la necessitat d'acomodar el procés a la reforma duta a terme per la Llei orgànica del poder judicial en l'estructura judicial. Amb això s'ha pretès, al mateix temps, aconseguir la més ajustada realització practica del dret constitucionalment reconegut a la tutela judicial efectiva. Per a això s'han tingut en compte els criteris que sobre el contingut d'aquest dret amb garantia constitucional ha elaborat el Tribunal Constitucional, que, en l'exercici de la seva funció d'interpret suprem de la Constitució, s'ha pronunciat en reiterades ocasions sobre la conformitat o disconformitat del vigent text refós de la Llei de procediment laboral al text constitucional. La legislació processal tampoc pot ignorar –i es tractaria de l'últim dels motius que obliguen a la promulgació d'un nou text de procediment laboral– els molt importants canvis normatius que hi ha hagut en la configuració dels subjectes col·lectius i en la definició de les seves funcions representatives.

Aquesta Llei de bases de procediment laboral satisfà, amb el que s'ha dit, un triple objecte: adequar el procés laboral a la nova estructura judicial, que la Llei orgànica del poder judicial dissenya i la Llei de demarcació i de planta

judicial concreta i desplega, facilitar als justiciables el gaudi del seu dret a recollir la tutela judicial efectiva en termes que estiguin d'acord amb els imperatius constitucionals i ajustar la legislació processal als requeriments provinents de la legislació substantiva, laboral i sindical.

II

Des de la creació i posada en funcionament dels primers Tribunals de Treball (els Tribunals Industrials de 1908), el procés laboral s'ha regit pels principis d'oralitat, celeritat, immediació i gratuïtat, que és total per als treballadors en cognició. Amb uns o altres matisos, els diversos textos processals que s'han anat succeint en el temps han recollit aquests principis. Si s'hi afegeix la tradicional relaxació en l'àmbit de la jurisdicció laboral de les regles sobre postulació, es pot afirmar sense temor d'errar que les pretensions que han conegut els òrgans judicials de l'ordre jurisdiccional social s'han substanciat en un procés qualificable, en termes generals, d'àgil, ràpid, formalista en l'imprescindible i que ha facilitat l'accés a la prestació jurisdiccional. El dret adjectiu ha tendit així a adequar-se a les exigències del dret substantiu, és a dir, a les reclamacions que ventilen els jutges i tribunals laborals, la majoria de les quals atén a necessitats vitals dels justiciables (salari, acomiadament, pensions de Seguretat Social, per posar exemples significatius).

La Llei manté l'experiència processal acumulada, que s'ha manifestat funcional a l'exigència constitucional d'un procés amb totes les garanties i sense dilacions indegudes. Així, la base 16.1 enuncia com a principis del procés la immediació, l'oralitat, la concentració i la celeritat. Així, també, la base 7.1 autoritza les parts a comparèixer per elles mateixes i a defensar-se o a conferir la seva representació a qualsevol persona que estigui en el ple exercici dels seus drets civils. Així, igualment, la base 7 declara el caràcter facultatiu en els processos d'instància de la defensa per advocat, reiterant un criteri ja tradicional en el nostre ordenament. Així, en fi, la base 9 consagra el benefici de justícia gratuïta per als treballadors i per als qui, no tenint aquesta condició, acreditin insuficiència de recursos.

A banda d'això i en aquesta mateixa perspectiva d'omplir de contingut el mandat constitucional, la Llei ha prestat una especial cura al tractament del principi d'igualtat processal, en el qual hi ha constants i expresses al·lusions al llarg de l'articulat del text (bases 7.2, 10.3 i 13.2). Aquest principi, tanmateix, ha de ser entès no de manera aïllada, sinó en connexió amb la naturalesa de l'ordenament laboral, que es caracteritza per un sentit compensador i igualador de les desigualtats que hi ha en les posicions de treballador i empresari. La igualtat processal no pot així concebre's com a absoluta, i l'ordenació del procés ha d'incorporar certes disparitats que s'assenten, com al seu dia va assenyalar la sentència del Tribunal Constitucional 3/1983, «sobre una desigualtat originària entre treballador i empresari que té el fonament no solament en la diferent condició econòmica dels dos subjectes, sinó en la seva respectiva posició en la mateixa i especial relació jurídica que els vincula» (F. J., 2n, paràgraf 4t). Aquest és el tractament existent en la regulació d'aspectes com ara la competència territorial o l'execució de sentències.

La garantia del dret de defensa és un altre dels eixos que ha guiat l'elaboració del text processal, i s'hi han incorporat els ensenyaments de la jurisdicció constitucional. En aquest sentit i en un aspecte tan sensible a la indefensió com és la comunicació dels òrgans judicials amb les parts, la base 13.2 ordena que els actes de comunicació es regulin garantint el dret de defensa. A aquest mateix criteri obeeix la base 18, que

aporta alguna novetat processal. En la legislació actual, la resposta a la demanda s'efectua en el curs del judici oral i el demandant pot ratificar o ampliar la demanda però sense introduir-hi variacions substancials, i el demandat pot al·legar les excepcions que estimi pertinents, així com, fins i tot, formular reconvecció. L'experiència demostra que, quan el demandat reconvé, es produeixen situacions d'indefensió per al demandant. El fet encara és més seriós quan aquest pot no tenir l'assistència tècnica d'un advocat i no posseir, per això mateix, la perícia necessària per respondre a la reconvecció promoguda. Per evitar aquestes situacions, la base 19.1 veda al demandat reconvenir de manera sorprenent. S'admet la possibilitat de formular reconvecció, bé que condicionant-la al seu previ anunci en el tràmit de conciliació extrajudicial o en la resposta a la reclamació. És evident, a part d'això, que la mesura compleix una funció correctora o compensadora, en procurar que les normes processals prenguin nota de la situació de fet de les parts.

S'ha tingut igualment una especial cura en la regulació de les formes processals. Les formes compleixen, per descomptat, una important funció, però una funció instrumental o derivada a l'assoliment dels interessos i valors al qual tot procés serveix. Des del moment en què el procés laboral serveix interessos vitals per a un elevat nombre de ciutadans, la seva regulació ha de prescindir de formalismes innecessaris, assegurant així una accessibilitat més àmplia a la justícia. Aquests són els criteris que informen la Llei i que es poden veure reflectits, entre altres, en les bases 10.1 (esmena i convalidació d'actes processals), 17.3 (deure del jutge d'advertir les parts dels defectes o omissions de la demanda), 19.2 (mitjans de prova) i 31.1 (tramitació dels recursos de suplicació i cassació, amb esmena dels defectes corregibles).

III

Com ja s'ha assenyalat, la Llei pretén adequar la legislació processal a la nova organització judicial establerta per la Llei orgànica del poder judicial. Aquest text legislatiu, tanmateix, no brinda sempre i per a tots els casos respostes tancades; a vegades opera com a referent normatiu mediat. La idea ja va ser recollida en la seva exposició de motius, en la qual s'assenyala que aquesta Llei «només és una de les normes que, en unió de moltes altres, ha d'actualitzar el cos legislatiu espanyol i adequar-lo a la realitat jurídica, econòmica i social». Una d'aquestes normes hauria de ser, per descomptat, la Llei processal laboral. Obedient a l'objectiu d'assegurar el dret a la tutela judicial efectiva, la Llei es fa ressò, en establir els criteris que regeixen la competència funcional dels òrgans que coneixen de les pretensions laborals, dels requeriments a favor d'una justícia que s'administri de manera ràpida, eficaç i amb proximitat al ciutadà.

En aquest sentit, els Jutjats Socials es configuren com a òrgans d'accés a la prestació jurisdiccional en primera i única instància, ja que no s'ha incorporat a l'ordre jurisdiccional laboral la figura de l'apel·lació. Les sentències d'aquests òrgans unipersonals poden ser susceptibles de recurs en suplicació davant els Tribunals Superiors de Justícia i només davant seu. D'una banda, es compleix, i en termes rigorosos, la previsió continguda a l'article 152.1, paràgraf 3., de la Constitució; d'una altra, s'enforteix la funció cassacional del Tribunal Suprem.

La planta dels Tribunals Superiors de Justícia i l'atribució a aquests dels recursos de suplicació s'ha d'ordenar de manera que quedi assegurada la unificació de jurisprudència que el respecte als principis d'unitat jurisdiccional i d'igualtat en l'aplicació de la Llei exigeixen. A això respon el recurs especial de cassació per a unificació de doctrina, que de cap manera és un continu

de l'actual recurs en interès de la Llei que coneix el Tribunal Suprem contra sentències danyoses o errònies dictades pel Tribunal Central de Treball. Com a especialitat més destacada d'aquest recurs, es pot esmentar que la seva estimació produeix efectes sobre les situacions jurídiques creades en virtut de la sentència objecte de recurs.

Una novetat significativa en l'ordenació dels recursos que la Llei preveu és la possibilitat d'obrir un tràmit d'inadmissió. La finalitat perseguida és descarregar de recursos buits de contingut els òrgans judicials superiors i, per tant, facilitar respostes judicials ràpides, que són pressupòsit del dret a la tutela judicial efectiva.

IV

La Constitució, en l'article 7, ha consagrat la llibertat sindical, atribuint una especial rellevància als sindicats i associacions empresarials, i el Tribunal Constitucional ha elaborat una curosa jurisprudència sobre el particular. En aquest sentit, reiterades sentències (51/1982 i 37/1983, entre altres) han assenyalat que la funció dels sindicats no solament consisteix a representar els seus membres a través dels esquemes de l'apoderament i de la representació privada, sinó a defensar els interessos dels treballadors en la seva generalitat. Es tracta, en paraules del mateix Tribunal Constitucional, de l'exercici d'una «representació institucional».

En aquest context, la legislació processal ha de prendre nota de la rellevància dels grups socials organitzats i arbitrar aquelles mesures que permetin als sindicats i a les associacions empresarials l'exercici de les funcions que els són pròpies. A això responen les previsions contingudes en la base 6, que reconeix a sindicats i associacions empresarials una legitimació «ad processum» per a la defensa dels interessos econòmics i socials que els són propis, en expressió cenyida al text constitucional, així com, i en un àmbit més específic, les de la base 27, que els concedeix una legitimació per promoure conflictes col·lectius i, assenyaladament, la previsió inclosa en la base 7.4, que atribueix als sindicats l'actuació en judici en nom i interès dels treballadors, defensant els seus drets individuals.

La Llei, d'altra banda, recull i ordena els processos previstos per la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical: el d'impugnació dels estatuts dels sindicats i el de tutela dels drets de llibertat sindical, que es configura com a procediment sumari i preferent, i que pot ser iniciat, a més de per un treballador individual, pel sindicat que pateixi la lesió. Hagi estat o no vulnerat el seu dret, qualsevol sindicat que tingui la condició de més representatiu es pot personar en aquests processos en qualitat de coadjuvant.

A banda d'això, i per concloure amb l'enunciat de novetats en aquest capítol, s'ha d'esmentar la remodelació del procés sobre impugnació de convenis col·lectius; la Llei procura donar resposta als problemes que la seva aplicació concreta ha anat suscitant. S'acullen, en aquest sentit, orientacions jurisprudencials consolidades.

V

La plena integració dels òrgans de l'ordre jurisdiccional social en una estructura judicial relativament uniforme ha de tenir, lògicament, reflex en la legislació processal. Des d'aquest punt de vista la Llei ha buscat aproximar la regulació processal laboral a la civil, quan aquesta aproximació era possible. L'ordenació del recurs de cassació per error en l'apreciació de la prova, així com dels recursos contra provisions i actes, són bons exemples d'aquesta tendència.

Però a la Llei batega, al mateix temps, una altra tendència uniformadora i que es manifesta en potenciar el procés comú, mantenint només les especialitats processals imprescindibles. Això ha de redundar, de segur, en una millor i més eficaç realització del dret a la tutela judicial efectiva.

El text ha tingut cura especialment de la regulació de les execucions, aportant solucions innovadores, amb les quals es confia agilitar i fer efectiva aquesta capital manifestació del dret a la tutela judicial. Així i de primer antuvi es preveu l'acumulació de títols executius contra un mateix deutor en els casos en què es tramitin tant davant un mateix òrgan judicial com davant òrgans d'aquesta circumscripció o una de diferent (bases 11.5 i 11.6). En aquest últim supòsit, s'ha optat, en nom dels principis de seguretat i economia, per atribuir les facultats de decretar l'acumulació i tramitar la ja acordada a l'òrgan que hagi iniciat amb anterioritat l'execució. Per a aquests casos, que tenen una evident afinitat amb els processos d'execució general, el text preveu l'aplicació del principi de la «par conditio creditorum» dins del respecte a les preferències de crèdit legalment establertes, seguint solucions de proporcionalitat i no de prioritat temporal quan els béns del deutor resultin insuficients per satisfer les obligacions dels diferents creditors (base 39.2). La base 38, per la seva banda, consagra legalment la pràctica, ja coneguda en alguna circumscripció judicial, d'assignar a un sol Jutjat Social, d'entre els diversos que hi hagi, el coneixement de l'execució de les sentències dictades pels jutjats de la mateixa circumscripció. La base 40, en fi, manté, respecte a l'execució provisional de sentències, regles ja conegudes des d'antic en la nostra legislació processal, i estén el principi d'executorietat de les sentències no fermes als processos de conflictes col·lectius, impugnació de convenis col·lectius i tutela dels drets de llibertat sindical.

VI

Mentre el Govern no dicti el decret legislatiu que articuli les bases de procediment laboral contingudes en aquesta Llei, la competència funcional dels òrgans d'ordre jurisdiccional que coneixen dels recursos extraordinaris de cassació i de suplicació segueix sotmesa a les regles que tradicionalment han regit aquesta matèria. Aquestes regles responen, en termes generals, a criteris quantitius, de manera que és la quantia litigiosa el factor determinant tant de la possibilitat d'interposar recurs de les sentències dictades pels Jutjats Socials com de l'accés a un o un altre recurs extraordinari. En concret, els articles 153 i 166 de l'encara vigent Llei de procediment estableixen les quanties esmentades, i s'ha de ressenyar que la que marca el límit per recórrer en cassació o en suplicació, xifrada en 1.000.000 de pessetes, s'ha mantingut inalterable des de 1978.

La depreciació de la moneda, unida al formidable increment de la litigiositat laboral i a la nova estructura de l'organització judicial, aconsellen una reforma dels articles 153 i 166 de la Llei processal laboral, que modifiqui les quanties d'accés als recursos de suplicació i cassació laboral. Són tres els objectius immediats que persegueix la reforma: unificar la cassació laboral amb la cassació civil; propiciar una administració de justícia més ràpida i més pròxima al justiciable, enfortint les competències que transitòriament han d'assumir les Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia, i, en fi, facilitar al Tribunal Suprem que l'assumpció de les noves competències que la Llei orgànica del poder judicial atribueix i que s'han de fer efectives en aprovar-se el text articulat d'aquesta Llei de bases s'efectua en les condicions més eficaces. Una sobrecàrrega d'assumptes en el Tribunal Suprem pot fer

perillar la reforma judicial, organitzativa i processal, que s'ha emprès, la qual cosa, en definitiva, redundaria en el dret dels justiciables a obtenir una tutela judicial ràpida i sense dilacions.

Per a aquests objectius serveix la reforma dels articles 153 i 166 de la vigent Llei de procediment laboral, així com les mesures d'aplicació transitòria, que, d'una banda, no priven del dret a recórrer en suplicació els qui el tenien reconegut en el moment de dictar-se la resolució d'instància, i, per una altra, responen de manera inequívoca als designis d'accelerar els recursos pendents sense minva de les garanties jurídiques, i de fer efectiu el principi d'economia processal. Llevat d'això, és evident que l'article 2n, bé que incardinat en una Llei de bases, té una força normativa directa i immediata, i no requereix cap interposició per a la seva aplicació.

Article primer

S'autoritza el Govern perquè, a proposta del ministre de Justícia, amb audiència dels sindicats i associacions empresarials més representatius, i amb l'informe previ del Consell General del Poder Judicial i dictamen del Consell d'Estat, aprovi, en el termini d'un any, el text articulat de la Llei de procediment laboral que derogarà el vigent text refós de la Llei de procediment laboral, aprovat per Reial decret legislatiu 1568/1980, de 13 de juny, d'acord amb els principis i criteris que resulten de les bases següents:

TÍTOL I

De l'exercici de la jurisdicció

BASE PRIMERA

Jurisdicció

1. Correspon als òrgans jurisdiccional de l'ordre social el coneixement de les pretensions que es promoguin dins de la branca social del dret, tant en conflictes individuals com col·lectius, així com les que legalment se li atribueixin.

2. Els jutjats i tribunals de l'ordre jurisdiccional social coneixen, en tot cas, de les qüestions litigioses que es promoguin:

- a) En matèria de Seguretat Social.
- b) Entre els associats i les seves mutualitats, o entre aquestes entitats sobre compliment, existència o declaració de les seves obligacions específiques i drets de caràcter patrimonial relacionats amb els fins i obligacions propis d'aquestes entitats.
- c) Contra l'Estat, quan li atribueixi responsabilitat la legislació laboral.
- d) Sobre responsabilitats del Fons de Garantia Salarial previstes en la legislació laboral.
- e) Entre les societats cooperatives o anònimes laborals i els seus socis, d'acord amb el que preveuen les seves legislacions respectives.

3. No coneixen els òrgans jurisdiccional de l'ordre social de les pretensions que versen sobre la impugnació dels actes de l'Administració Pública subjectes al dret administratiu en matèria laboral ni de les resolucions dictades per la Tresoreria General de la Seguretat Social en matèria de gestió recaptadora, ni de la tutela dels drets de llibertat sindical relatives als funcionaris públics i al personal al qual es refereix l'article 1.3, a), de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors.

BASE SEGONA**Competència**

1. La competència dels òrgans jurisdiccionals de l'ordre social és improrrogable. Els jutjats i tribunals examinen d'ofici la seva pròpia competència i resolen sobre aquesta amb audiència de les parts i del ministeri fiscal.

2. La competència territorial d'aquests òrgans es determina pel lloc de la prestació de serveis o pel domicili del demandat, a elecció del demandant, i s'estableixen les regles especials següents:

a) En els casos en què la prestació de serveis es realitzi en llocs de diferent circumscripció, és òrgan competent, a elecció del demandant, el de qualsevol d'aquests en què tingui el domicili el treballador, o el del contracte si, trobant-s'hi el demandat, pogués ser citat.

b) En els processos electorals la competència es determina pel lloc de situació de l'empresa o centre de treball. Si els centres estan situats en municipis diferents, en què exerceixin jurisdicció jutjats diferents, amb unitat de comitè d'empresa, és competent el jutjat del lloc on estigui constituïda la mesa electoral.

c) En els conflictes col·lectius i impugnació dels convenis col·lectius s'atribueix la competència d'acord amb el que estableix la Llei orgànica del poder judicial. Iguals regles regeixen en els processos de tutela dels drets de llibertat sindical, amb referència llavors a l'àmbit territorial en què el dret sindical va ser infringit.

d) Els processos d'impugnació dels estatuts dels sindicats en constitució o de la seva modificació se segueixen davant el jutjat del domicili d'aquests o davant la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia o de l'Audiència Nacional, segons quin sigui l'àmbit territorial de l'actuació del sindicat.

3. Es regula l'atribució de la competència territorial en els casos en què existeixin diverses Sales Socials en diferents seus, dins de l'àmbit d'una comunitat autònoma.

4. La competència funcional dels òrgans jurisdiccionals de l'ordre social s'estableix de conformitat amb el que preveuen aquesta Llei i les lleis aplicables restants.

BASE TERCERA**Conflictes i qüestions de competència**

1. Els conflictes de competència, positius i negatius, es regulen d'acord amb el que estableix la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial.

2. El règim de les qüestions de competència entre jutjats i tribunals de l'ordre jurisdiccional social ha de tendir a uniformar-se amb el que preveu la Llei d'enjudiciament civil. En tot cas, les declinatòries es proposen com a excepcions peremptòries i es resolen prèviament en la sentència, sense suspendre el curs dels actes.

BASE QUARTA**Qüestions prejudicials**

1. Les qüestions prèvies o prejudicials es decideixen en la resolució judicial que posi fi al procés.

2. Les qüestions prejudicials penals només poden suspendre el termini per emetre la decisió quan es basin en falsedat documental i la seva solució sigui totalment indispensable per dictar sentència.

TÍTOL II**De les parts processals****BASE CINQUENA****Capacitat processal**

1. Poden comparèixer en judici en defensa dels seus drets i interessos legítims els qui estiguin en el ple exercici dels seus drets civils.

2. Els treballadors més grans de setze anys i menors de divuit que legalment no necessitin per a la formalització del contracte de treball autorització dels seus pares, tutors o de la persona o institució que els tingui al seu càrrec o que l'hagin obtingut d'aquests tenen igualment capacitat processal respecte als drets i interessos legítims derivats dels seus contractes de treball.

3. Pels qui no estiguin en el ple exercici dels seus drets civils compareixen els seus representants legítims o els que hagin de suplir la seva incapacitat conforme a dret.

4. Per les persones jurídiques compareixen les persones que legalment les representin.

BASE SISENA**Legitimació processal**

1. Els titulars d'un dret subjectiu o un interès legítim poden exercir accions davant els òrgans jurisdiccionals de l'ordre social, en els termes establerts en les lleis.

2. Els sindicats de treballadors i associacions empresarials tenen legitimació per a la defensa dels interessos econòmics i socials que els són propis.

3. S'estableixen regles especials de legitimació en els processos sobre impugnació de convenis col·lectius i conflictes col·lectius, tutela dels drets de llibertat sindical i impugnació dels estatuts dels sindicats, i s'ha de garantir la compareixença dels representants dels treballadors i empresaris que invoquin i acreditin un interès legítim.

BASE SETENA**Representació i defens**

1. Les parts poden comparèixer per elles mateixes o conferir la seva representació a un procurador, graduat social o a qualsevol persona que estigui en el ple exercici dels seus drets civils. La representació es pot conferir mitjançant poder atorgat per compareixença davant un secretari judicial o per escriptura pública.

2. La defensa per advocat té caràcter facultatiu en els processos d'instància, i s'ha de garantir, en tot cas, el principi d'igualtat de les parts.

3. El text articulat estableix regles especials de representació qualificada en els processos que afectin una pluralitat de treballadors.

4. Els sindicats poden actuar en un procés en nom i interès dels treballadors que hi estan afiliats, defensant els seus drets individuals, en els casos i en les condicions que es determinin, que han de respectar la voluntat del treballador.

5. La representació i defensa de l'Estat i dels seus organismes autònoms, dels òrgans constitucionals, de les comunitats autònomes, de les entitats locals i altres entitats públiques es regeixen pel que disposa la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial, i altres normes aplicables.

6. La representació i defensa de les entitats gestores i de la Tresoreria General de la Seguretat Social corresponen

als lletrats de l'administració de la Seguretat Social, sens perjudici que per a casos determinats pugui ser aplicat el que preveu l'apartat 1 d'aquesta base o designar-se un advocat a l'efecte.

BASE VUITENA

Intervenció i crida a judici del Fons de Garantia Salarial

1. El Fons de Garantia Salarial té accés, en qualsevol fase o moment de la seva tramitació, a aquells processos en què acredití un interès legítim, sense que aquesta intervenció faci retrocedir ni aturar el curs de les actuacions.

2. En els supòsits d'empreses incurses en procediments concursals, així com de les ja declarades insolvents o desaparegudes, se cita el Fons i s'hi trasllada la demanda, a fi que aquest pugui assumir les seves obligacions legals i instar el que convingui en dret.

3. Les declaracions d'insolvència empresarial es dicten prèvia audiència del Fons de Garantia Salarial.

4. En els procediments seguits contra el Fons de Garantia Salarial, a l'empara de l'article 33 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, les afirmacions de fet contingudes en l'expedient i en les quals s'hagi fonamentat la resolució d'aquest en donaran fe, llevat que hi hagi prova en contra.

BASE NOVENA

Benefici de justícia gratuïta

1. Els treballadors, els beneficiaris del règim públic de la Seguretat Social, i els qui acreditin insuficiència de recursos per litigar i hagin obtingut l'oportú reconeixement judicial, així com tots els qui tinguin reconegut aquest dret per alguna disposició de l'Estat o pels organismes competents segons els convenis que formin part de l'ordenament intern, tenen el benefici de justícia gratuïta.

2. El reconeixement del dret a litigar gratuïtament l'ha d'efectuar l'òrgan judicial al qual correspongui el coneixement de l'assumpte principal, sense suspensió d'aquest, pels tràmits del judici oral.

BASE DESENA

Deures processals

Es regulen com a deures processals:

1. El rebuig d'ofici de les peticions dilatòries o que comportin manifest abús de dret; la remoció dels obstacles que impedeixin l'exercici del dret a la tutela judicial i l'esmena i convalidació dels actes processals sanables.

2. La intervenció activa del jutge o tribunal en totes les fases del procés.

3. L'actuació de les parts d'acord amb els principis de veracitat i probitat, i la garantia durant el curs de les actuacions de la igualtat entre totes dues.

TÍTOL III

Objecte del procés

BASE ONZENA

Acumulació

1. L'acumulació d'accions respon a criteris de connexió i economia.

2. L'actor pot acumular en una demanda totes les accions que li competeixin contra el demandat, encara que procedeixin de diferents títols. S'han de determinar les accions no acumulables a altres, i es declaren en tot cas com a tals les d'acomiadament, les d'extinció del contracte de treball dels articles 50 i 52 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors, les reclamacions en matèria de Seguretat Social que no tinguin una mateixa raó petitòria, les que versin sobre matèria electoral i les de tutela dels drets de llibertat sindical.

3. S'han d'establir els casos en què el jutjat o tribunal pot acordar, d'ofici o a instància de part, i abans de la celebració dels actes de conciliació o judici, l'acumulació d'actes.

4. Els tribunals poden disposar, d'ofici o a instància de part, en qualsevol moment i prèvia audiència dels compareguts, l'acumulació de recursos en els quals hi hagi identitat d'objecte.

5. En les execucions de sentències i altres títols executius contra un mateix deutor i davant un mateix òrgan es pot disposar d'ofici o a instància de part l'acumulació d'aquestes.

6. La mateixa regla regeix en les execucions seguides contra un mateix deutor i davant òrgans diferents d'aquesta o de diversa circumscripció. L'acumulació pot ser decretada per l'òrgan que hagi iniciat amb anterioritat l'execució, al qual també correspon, en els termes que s'estableixin, adoptar totes les mesures que siguin necessàries per a l'efectivitat de les execucions acumulades.

TÍTOL IV

Actes processals

BASE DOTZENA

Actuacions processals

1. Les actuacions processals s'han de realitzar en el terme o dins el termini fixat per a la seva execució. Transcorreguts aquests, l'òrgan jurisdiccional ha de donar d'ofici al procés el curs que correspongui.

2. Llevat dels terminis assenyalats per dictar resolució judicial, tots els terminis i termes són peremptoris i improrrogables.

3. Les parts han de presentar tots els escrits i documents en els registres dependents dels òrgans pertanyents a l'ordre jurisdiccional social. Es poden determinar excepcions, regulant els seus requisits.

4. Les actuacions són autoritzades pel secretari, i s'han de practicar en dies i hores hàbils.

5. S'han de determinar aquelles actuacions processals que, per la seva repercussió social o peremptorietat, tinguin caràcter urgent als efectes del que disposa l'article 183 de la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol del poder judicial.

6. S'han de fixar els terminis dins dels quals s'han de realitzar actuacions, i dictar-se les resolucions.

BASE TRETZENA

Actes de comunicació

1. Els actes de comunicació dels òrgans jurisdiccional es practiquen el mateix dia de la data o de la publicació de la resolució que els motivi, o el dia hàbil següent.

2. Els actes de comunicació es regulen de manera que es garanteixin el dret a la defensa i els principis d'igualtat i contradicció. S'han de practicar pels mitjans més ràpids i eficaços que permetin la constància de la seva pràctica i de les circumstàncies essencials d'aquesta.

TÍTOL V

Evitació del procés

BASE CATORZENA

Conciliació prèvia

1. Com a requisit previ per a la tramitació del procés, s'estableix l'obligatorietat d'un acte de conciliació davant el servei administratiu corresponent o davant l'òrgan que assumeixi aquestes funcions. La presentació de sol·licitud de conciliació prèvia suspèn els terminis de caducitat de les accions, durant el període que s'estableixi, i interromp la prescripció.

2. S'exceptuen d'aquest requisit els processos següents: els que exigeixin la reclamació prèvia en via administrativa, els que versin sobre seguretat social, els relatius a gaudi de vacances i a material electoral, els iniciats d'ofici, els d'impugnació de convenis col·lectius, els d'impugnació dels estatuts dels sindicats o de la seva modificació, els de tutela dels drets de llibertat sindical i aquells altres que es determinin.

3. L'assistència a l'acte de conciliació és obligatòria per als litigants. La incompareixença del demandat que resulti vençut en judici pot motivar la imposició de la sanció a la qual es refereix la base 20.3.

4. El que s'acorda en conciliació té força executiva entre les parts intervinents sense necessitat de ratificació davant del jutge o tribunal.

BASE QUINZENA

Reclamació prèvia a la via judicial

1. Per poder demandar l'Estat, entitat gestora o servei comú de la Seguretat Social i altres ens públics, és necessari haver reclamat prèviament en via administrativa.

2. S'exceptuen d'aquest requisit els processos següents: els relatius a gaudi de vacances i a matèria electoral, els iniciats d'ofici, els d'impugnació de convenis col·lectius, els de tutela dels drets de llibertat sindical, les reclamacions dirigides contra el Fons de Garantia Salarial, a l'empara del que preveu l'article 33 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors i aquells altres que es determinin.

3. La part demandada que no hagi contestat a la reclamació prèvia no pot fundar la seva oposició en fets diferents dels adduïts en l'expedient administratiu, si n'hi ha, llevat que aquests s'hagin produït amb posterioritat.

4. La reclamació prèvia suspèn els terminis de caducitat de les accions i interromp la prescripció.

TÍTOL VI

Procés ordinari

BASE SETZENA

Principis del procés ordinari

1. Es regula un procés comú, inspirat, en tot cas, en els principis d'immediació, oralitat, concentració i celeritat.

2. Es regulen les actuacions preparatòries del judici oral que tinguin per objecte la realització de diligències preliminars.

3. L'òrgan jurisdiccional té facultat per anticipar la pràctica d'aquelles proves que no es puguin efectuar a l'acte del judici.

4. S'arbitren mesures tendents a garantir els drets que puguin correspondre a les parts i assegurar l'efectivitat de la resolució judicial.

BASE DISSETENA

Demanda

1. El procés ordinari s'inicia per demanda escrita que conté els punts, al·legacions i peticions que per a cada supòsit es determinin.

2. S'han de precisar els casos en què l'inici del procés pugui tenir lloc en virtut de comunicació de l'autoritat competent.

3. El jutge o tribunal ha d'advertir a la part demandant o a l'autoritat els defectes o omissions de la demanda, a fi que els puguin solucionar en el termini que es fixi.

4. Admesa la demanda, s'assenyala per als actes de conciliació i, si s'escau, de judici. Es regulen en el termini dins del qual s'efectuen els assenyalaments i les causes que puguin donar lloc a la suspensió dels actes de conciliació i judici.

BASE DIVUITENA

Conciliació judicial

1. Comparegudes les parts el dia i hora assenyalats per al judici, l'òrgan jurisdiccional les exhorta perquè arribin a un acord.

2. L'acord es porta a efecte pels tràmits de l'execució de la sentència.

3. Si no s'arriba a acord o l'òrgan jurisdiccional estima que el que s'ha convingut és constitutiu d'una lesió greu per a alguna de les parts, de frau de llei o d'abús de dret, ordena l'obertura del judici.

4. ambé es pot aprovar l'acord en qualsevol moment abans de dictar-se sentència.

BASE DINOVENA

Judici oral

1. A l'acte del judici, les parts exposen oralment les seves pretensions. El demandant no pot introduir variacions substancials en la demanda ni el demandat pot formular reconvenió, llevat que l'hagi anunciat en la conciliació prèvia o en la resposta a la reclamació prèvia. Els fets de la demanda han de ser admesos o negats expressament pel demandat.

2. Es regulen els mitjans de prova, amb criteris d'adaptació a l'objecte del procés laboral, eliminant formalismes i procurant la màxima eficàcia. La confessió de les parts i l'interrogatori dels testimonis es formulen verbalment sota la direcció de l'òrgan jurisdiccional. No és aplicable la insaculació de perits ni la recusació de testimonis. S'admeten com a prova els mitjans mecànics de reproducció de la paraula, de la imatge o del so, llevat que s'hagin obtingut, directament o indirectament, amb violació de drets i llibertats fonamentals.

3. S'admeten les proves que es declarin pertinents, i l'òrgan jurisdiccional disposa sobre la pràctica d'aquelles que, sent indispensables, requereixin la translació d'aquest.

4. En aquells processos en els quals el demandant al·legui discriminació per raó de sexe, sempre correspon al demandant la justificació objectiva i raonable de les mesures adoptades i de la seva proporcionalitat, a través dels mitjans de prova que consideri convenients.

5. Practicades les proves, les parts formulen oralment les seves conclusions, i determinen, si s'escau, les quantitats líquides objecte de petició de condemna.

6. De l'acte del judici s'aixeca l'oportuna acta i se'n lliura còpia a les parts.

7. L'òrgan jurisdiccional pot acordar la pràctica de qualsevol diligència per millor proveir, amb suspensió del termini per dictar sentència i donant intervenció a les parts. Contra la provisió que ho acordi no es dona cap recurs, sense perjudici dels que siguin procedents contra la sentència definitiva.

BASE VINTENA

Sentència

1. El jutge o tribunal dicta sentència que es publica immediatament i ho notifica a les parts i en la qual es declaren expressament els fets que s'estimin provats d'entre els que s'hagin debatut. Si qui va presidir l'acte del judici no pot dictar sentència per causa justificada, s'ha de tornar a celebrar.

2. S'estableixen els casos en què l'òrgan jurisdiccional pot dictar oralment la sentència. Si les parts, coneguda la resolució, expressen la seva decisió de no recórrer, el jutge, en el mateix acte, declara la fermesa de la sentència.

3. La sentència, motivadament, pot imposar al litigant que actua de mala fe o amb notòria temeritat una sanció en forma de multa pecuniària, la quantia màxima de la qual fixa el text articulat. En aquests casos, i quan el condemnat sigui l'empresari, també ha d'abonar els honoraris dels advocats.

4. S'han d'establir els terminis màxims en què han de ser dictades i notificades les sentències a les parts.

TÍTOL VII

Modalitats processals

BASE VINT-I-UNENA

Acomiadaments i sancions

1. La demanda contra l'acomiadament o sanció s'ha de formular dins el termini de caducitat de vint dies. No caduca l'acció d'acomiadament si en el judici s'acredita l'error sofert en atribuir a un altre la condició d'empresari. En aquest cas el còmput del termini de caducitat és a partir del moment en què consti qui sigui l'empresari.

2. No s'admeten en el judici altres motius d'oposició a la demanda que els continguts en la comunicació escrita d'acomiadament o de sanció.

Es practiquen en primer lloc les proves proposades per la part demandada i el tràmit de conclusions s'evacua en el mateix ordre.

3. El jutge qualifica l'acomiadament de procedent, improcedent o nul, de conformitat amb el que disposen les lleis.

4. Contra les sentències per sancions diferents de l'acomiadament no és possible el recurs, llevat dels casos per sancions de faltes molt greus, apreciats judicialment.

5. Els acomiadaments i sancions dels treballadors afiliats a un sindicat sense donar audiències als delegats sindicals, si n'hi ha, són qualificats pel jutge com a nuls.

6. En els acomiadaments i sancions de membres de comitè d'empresa, delegats de personal o delegats sindicals, l'empresa ha d'aportar l'expedient contradictori que exigeixen les lleis.

BASE VINT-I-DOSENA

Reclamació a l'Estat del pagament de salaris de tramitació en judicis d'acomiadament

1. El procés se substancia davant l'òrgan jurisdiccional que hagi conegut en la instància del judici d'acomiadament, una vegada acabat aquest per sentència ferma.

2. L'Estat respon dels salaris corresponents als períodes i en els supòsits que estableixin les lleis.

3. El judici versa tan sols sobre la procedència i quantia de la reclamació i no s'admeten proves encaminades a revisar les declaracions provades de la sentència d'acomiadament.

BASE VINT-I-TRESENA

Extinció del contracte per causes objectives i altres causes d'extinció

1. La sentència dictada en processos d'extinció del contracte per causes objectives ha de contenir la declaració de procedència, improcedència o nul·litat de la decisió extintiva, que produeix iguals efectes que els assenyalats per a l'acomiadament, amb les singularitats establertes a la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors.

2. L'òrgan jurisdiccional que conegui el plet declara nul·l'ofici o a petició de part l'acord empresarial d'extinció de contractes de treball per causes tecnològiques o econòmiques, força major o extinció de la personalitat jurídica de l'ocupador si no s'ha obtingut la prèvia autorització administrativa.

BASE VINT-I-QUATRENA

Processos per vacances, en matèria electoral i sobre classificacions professionals

1. Els processos relatius a la data de gaudi de vacances i a matèria electoral són objecte de tramitació preferent.

2. Quan el procés versí sobre classificació professional, s'ha d'adjuntar a la demanda un informe dels representants legals dels treballadors. El jutge recull l'informe de la Inspecció de Treball.

3. Contra la sentència que recaigui en qualsevol dels expressats processos no es presenta cap recurs.

BASE VINT-I-CINQUENA

Processos de Seguretat Social

1. En les demandes formulades contra les entitats gestores o els serveis comuns de la Seguretat Social s'ha d'acreditar haver interposat la reclamació prèvia, llevat de les excepcions que es determinin. Cap de les parts pot al·legar fets diferents dels adduits en l'expedient administratiu.

2. Els jutjats han de reclamar d'ofici a l'entitat gestora o als serveis comuns de la Seguretat Social la remissió de l'expedient o la seva còpia o de les actuacions corresponents. El text articulat regula les conseqüències de la no-remissió de l'expedient o de les actuacions en el termini que es fixi i les responsabilitats que se'n derivin.

3. Siguin o no demandades, les entitats gestores i els serveis comuns, sempre que tinguin interès en un procés, poden personar-s'hi i ser tingudes per part.

4. S'ha de regular la revisió en via judicial dels actes declaratius de drets de les entitats gestores i serveis comuns de la Seguretat Social.

BASE VINT-I-SISENA**Procediment d'ofici**

1. El procés laboral es pot iniciar com a conseqüència de les certificacions de les resolucions fermes que dicti l'autoritat laboral derivades d'actes d'infracció de la Inspecció de Treball en les quals s'apreciïn perjudicis econòmics per als treballadors afectats dels acords de l'autoritat laboral referits a l'article 51.5 de la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels treballadors i de qualsevol altre als quals s'atribueixi la qualitat de demanda.

2. Les afirmacions de fets que es continguin en la resolució o comunicació base del procediment donen fe, llevat que hi hagi prova en contra, i incumbeixen tota la càrrega de la prova a la part demandada.

3. El procediment se segueix d'ofici, fins i tot sense assistència dels treballadors perjudicats, que no poden desistir ni demanar la suspensió del procediment, i només es pot autoritzar la conciliació quan s'hagin satisfet tots els perjudicis causats per la infracció.

4. Les sentències que recaiguin s'executen d'ofici.

BASE VINT-I-SETENA**Conflictes col·lectius**

1. La legitimació per promoure processos sobre conflictes col·lectius correspon als sindicats i associacions empresarials, així com als òrgans de representació unitària dels treballadors a l'empresa, d'acord amb el que estableix la legislació laboral, i als empresaris, sempre que qualsevol d'ells invoqui i acrediti un interès legítim.

2. El procés, que també es pot iniciar mitjançant comunicació de l'autoritat laboral al jutjat o sala competent, ha d'anar precedit d'un intent de conciliació davant el servei administratiu corresponent o davant l'òrgan que assumeixi aquestes funcions.

3. El text articulat estableix regles de representació qualificada en aquests processos.

4. La preferència en el despatx d'aquests assumptes és absoluta, llevat de la protecció jurisdiccional dels drets de llibertat sindical.

5. Contra les provisions i actes que es dictin no es pot presentar recurs, llevat de la declaració inicial d'incompetència. La sentència també es comunica a l'autoritat laboral.

BASE VINT-I-VUITENA**Impugnació de convenis col·lectius**

1. Quan l'autoritat laboral consideri que un conveni col·lectiu conculca la legalitat vigent o lesiona greument l'interès de tercers, s'ha de dirigir d'ofici al jutjat o a la sala competents.

2. Si són els representants dels treballadors o empresaris afectats els que mantenen la il·legalitat o així ho invoquen directament els tercers lesionats, i el conveni encara no s'ha registrat, han d'instar prèviament l'autoritat laboral que cursi al jutjat o a la sala la seva comunicació d'ofici. Transcorregut el termini que s'assenyali sense obtenir resposta o davant la negativa a cursar la comunicació esmentada, així com quan el conveni s'hagi registrat, es pot demandar pels tràmits del procés de conflictes col·lectius. La legitimació per impugnar directament la legalitat d'un conveni correspon tan sols als sindicats, als òrgans de representació unitària dels treballadors o a les associacions empresarials interessades.

3. Rebuda la comunicació, el jutjat o la sala assenyala dia per al judici, amb citació al ministeri fiscal, als qui tinguin la condició de parts signants del conveni col·lectiu impugnat i, si s'escau, als qui hagin denunciat davant l'autoritat laboral la il·legalitat o lesivitat del conveni. Els uns i els altres, en la seva compareixença a judici, han d'al·legar en primer terme la postura processal que adoptin, de conformitat o oposició, respecte a la pretensió interposada. Quan la impugnació procedeix de l'autoritat laboral i no hi ha denunciants, també s'ha de citar l'advocat de l'Estat.

4. La sentència es comunica a l'autoritat laboral i quan sigui anul·lativa, en tot o en part, del conveni col·lectiu impugnat i aquest hagi estat publicat, també es publica en el diari oficial en què aquell s'hagi inserit.

BASE VINT-I-NOVENA**Impugnació dels Estatuts dels sindicats o de la seva modificació**

1. Els promotors dels sindicats en fase de constitució i els signants de l'acta de constitució d'aquests poden impugnar les resolucions de les oficines públiques que rebutgin el dipòsit dels Estatuts dels sindicats presentats per a la seva publicitat.

2. El ministeri fiscal i els qui acreditin un interès directe, personal i legítim, poden promoure la declaració de no ser conformes a dret els estatuts dels sindicats en fase de constitució, així com impugnar la modificació dels estatuts dels sindicats constituïts.

3. El ministeri fiscal sempre és part en aquests processos.

4. La sentència s'ha de comunicar a l'oficina pública corresponent i, en cas de ser estimatòria i tractar-se d'un procés dels esmentats a l'apartat 2, ha de declarar la nul·litat de les clàusules estatutàries que no siguin conformes a dret.

BASE TRENTENA**Tutela dels drets de llibertat sindical**

1. El procés de protecció jurisdiccional dels drets fonamentals de la persona, al qual es refereix l'article 13 de la Llei orgànica 11/1985, de 2 d'agost, de llibertat sindical, pot promoure'l qualsevol treballador o sindicat que consideri lesionats els drets de llibertat sindical.

2. El sindicat al qual pertanyi el treballador demandant i, en tot cas, qualsevol sindicat que tingui la condició de més representatiu poden personar-se com a coadjuvants en el procés de tutela dels drets de llibertat sindical.

3. El procediment, sumari, és de tramitació preferent a tots els que se segueixin al jutjat o tribunal i els recursos que s'interposin es resolen per la sala amb igual preferència.

4. El ministeri fiscal sempre és part en aquests processos, i ha d'adoptar les mesures necessàries per a la depuració, si s'escau, de les conductes delictives.

5. La sentència declara l'existència o no de la vulneració denunciada. En cas afirmatiu i prèvia la declaració de nul·litat radical de la conducta de l'ocupador, associació patronal, Administració Pública o qualsevol altra persona, entitat o corporació pública o privada, s'ordena el cessament immediat del comportament antisindical i la reposició de la situació al moment anterior a produir-se aquest, així com la reparació de les conseqüències derivades de l'acte, incloent-hi si s'escau la indemnització reclamada o la que sigui procedent.

TÍTOL VIII

Dels mitjans d'impugnació

BASE TRENTA-UNENA

Principis d'ordenació

1. El sistema de recursos s'inspira en el principi de doble grau de jurisdicció. El segon grau es configura a través dels recursos de suplicació i de cassació.

2. Els tràmits i formes dels recursos de suplicació i cassació obeeixen a criteris de senzillesa i celeritat. S'estableix un tràmit d'esmena dels defectes corregibles.

3. Les sentències que resolguin els recursos de suplicació i de cassació imposen les costes a la part vençuda, excepte quan aquesta tingui el benefici de justícia gratuïta. Les costes inclouen els honoraris dels advocats. El text articulat fixa la quantia màxima dels honoraris esmentats.

4. La regla establerta a l'apartat anterior no s'aplica en els processos sobre conflictes col·lectius, en els quals cada part es fa càrrec de les costes causades a la seva instància. El tribunal, no obstant això, pot imposar el pagament de les costes a la part que hagi recorregut amb temeritat.

BASE TRENTA-DOSENA

Recursos contra provisions i interlocutòries

Contra les provisions i interlocutòries dels jutges i tribunals es pot interposar recurs de reposició i de súplica, respectivament. Contra l'interlocutòria resolutòria d'aquests no es dona nou recurs, llevat dels supòsits excepcionals que es determinin, sens perjudici de la responsabilitat civil que si s'escau procedeixi.

BASE TRENTA-TRESENA

Recurs de suplicació

1. Les sentències que dictin els Jutjats Socials són susceptibles de recurs en suplicació davant les Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia en la forma i en els casos que es determinin.

2. L'objecte de la suplicació és limitat, i s'estén només: a reposar els actes a l'estat en què es trobaven en el moment d'haver-se infringit normes o garanties del procediment que hagin produït indefensió; a revisar els fets declarats provats, en vista de les proves documentals i pericials practicades, i a examinar les infraccions de normes substantives o de la jurisprudència.

3. S'estableix un tràmit d'inadmissió. Són motius d'inadmissió que el recurs incompleixi de manera manifesta i insolucionable els requisits per recórrer que la Sala Social del tribunal competent ja hagi desestimat en el fons altres recursos en supòsits substancialment iguals. La inadmissió requereix prèvia audiència del recurrent i resolució motivada.

BASE TRENTA-QUATRENA

Recurs de cassació

1. Contra les sentències dictades en la instància per les Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia i de l'Audiència Nacional es pot interposar recurs de cassació

davant la Sala Quarta del Tribunal Suprem en els casos que correspongui.

2. Els motius de cassació es redueixen a la infracció de norma substantiva o de la jurisprudència o de norma processal causant d'indefensió i a l'error en l'apreciació de la prova basat en documents que constin en actes que demostrin l'equivocació del jutgador sense resultar contradits per altres elements probatoris.

3. La tramitació del recurs de cassació laboral tendeix a uniformar-se amb la que regeix la cassació civil. S'estableix un tràmit d'inadmissió, els motius de la qual són: incompliment de manera manifesta i insolucionable dels requisits per recórrer; falta de contingut cassacional de la pretensió i haver-se ja desestimat en el fons altres recursos en supòsits substancialment iguals. La inadmissió del recurs pot afectar tots els motius adduïts o referir-se a algun d'aquests, i requereix prèvia audiència del recurrent i resolució motivada.

BASE TRENTA-CINQUENA

Recurs de cassació per a la unificació de doctrina

1. Les sentències dictades en suplicació per les Sales Socials dels Tribunals Superiors de Justícia són susceptibles de recurs davant la Sala Quarta del Tribunal Suprem, quan siguin contradictòries entre si, amb la d'una altra o altres sales dels esmentats tribunals superiors o amb sentències del Tribunal Suprem, respecte als mateixos litigants o altres de diferents en idèntica situació, on, en mèrit a fets, fonaments i pretensions substancialment iguals, s'hagi arribat a pronunciaments diferents.

2. El recurs el pot interposar dins el termini i amb els requisits que es determinin qualsevol de les parts. També el pot interposar el ministeri fiscal, amb emplaçament de les parts.

3. Es pot inadmetre el recurs quan s'incompleixin, de manera manifesta i insolucionable, els requisits processals per recórrer o quan la pretensió no tingui contingut cassacional, unificador de doctrina. La inadmissió requereix un tràmit d'audiència al recurrent i, si s'escau, al ministeri fiscal, i ha de ser motivada.

4. L'estimació del recurs produeix efectes sobre les situacions jurídiques creades en virtut de la sentència objecte de recurs. El pronunciament desestimatori no afecta les situacions jurídiques creades per les resolucions contràries precedents.

BASE TRENTA-SISENA

Dipòsits i consignacions per recórrer

1. S'han de determinar la quantia, modalitats i destí dels dipòsits i consignacions necessaris per recórrer en suplicació i cassació.

Els dipòsits i consignacions esmentats no poden excedir el límit de responsabilitat que, sobre l'import de la condemna, afecti el recurrent.

2. Els dipòsits i consignacions s'han d'efectuar en la forma que es determini. Els avals bancaris constitueixen garantia suficient per recórrer.

3. L'Estat, les comunitats autònomes, les entitats locals, els organismes autònoms dependents de tots aquests i els qui tinguin reconegut el benefici de justícia gratuïta queden exempts de constituir els dipòsits i consignacions que s'estableixin.

BASE TRENTA-SETENA

Recurs de revisió

Contra les sentències fermes dictades pels òrgans de l'ordre jurisdiccional social és procedent el recurs de revisió. S'interposa davant la Sala Social del Tribunal Suprem i la seva tramitació tendeix a uniformar-se amb la que regeix la revisió en l'ordre jurisdiccional civil.

TÍTOL IX

Execució de sentències

BASE TRENTA-VUITENA

Execució de sentències

1. L'execució de les sentències fermes que s'inicia a instància de part, en el termini màxim que determina el text articulat, la porta a efecte el jutge o tribunal que hagi conegut de l'assumpte en instància, i es dicten d'ofici les resolucions necessàries. D'aquesta regla queden exceptuats els supòsits d'acumulació als quals es refereix la base 11.6.

2. Es prohibeix la transacció o renúncia dels drets reconeguts per sentències favorables al treballador.

3. On hi ha diversos Jutjats Socials, es pot establir que un d'ells assumeixi en exclusiva el coneixement de l'execució de les sentències dictades pels de la mateixa circumscripció.

BASE TRENTA-NOVENA

Contingut de l'execució

1. L'execució es porta a efecte en els mateixos termes establerts en la sentència, amb les modalitats que, en matèria d'acomiadament i en els altres casos que es prevegin, es puguin fixar.

2. Quan l'execució de sentències es tramiti mitjançant l'acumulació establerta en la base 11 es preveuen, per al supòsit en què els béns siguin insuficients per satisfer la totalitat dels crèdits, solucions de proporcionalitat, respecte, en tot cas, a les preferències de crèdit establertes en les lleis.

BASE QUARANTENA

Execució provisional de sentències

1. S'estableixen les mesures necessàries per anticipar al treballador l'execució provisional de les sentències objecte de recurs que li hagin estat favorables i en les quals s'hagi condemnat l'empresari al pagament d'una quantitat.

2. Les sentències objecte de recurs, condemnatòries al pagament de pensions de la Seguretat Social, són executives i el condemnat queda obligat a abonar la prestació, fins al límit de la seva responsabilitat, durant la tramitació del recurs.

3. Es garanteix l'execució provisional de les sentències objecte de recurs que hagin declarat la nul·litat o improcedència de l'acomiadament o de decisions extintives de les relacions de treball.

4. Les sentències que recaiguin en els processos de conflictes col·lectius, en els d'impugnació de convenis col·lectius i en els de tutela dels drets de llibertat sindical són executives des que es dicten, no obstant el recurs que contra aquestes es pugui interposar.

TÍTOL X

Mesures transitòries

BASE QUARANTA-UNENA

Mesures transitòries

S'estableixen regles d'aplicació temporal del nou procediment laboral, tenint en compte, assenyaladament, la constitució i assumpció de competències dels òrgans jurisdiccional de l'ordre social establerts a la Llei orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del poder judicial i, a més, els criteris següents:

a) Els processos que s'iniciïn a partir de l'entrada en vigor del text articulat es regeixen per les seves normes.

b) Els processos iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor del text articulat es regeixen en la instància en què es trobin per les normes vigents en el moment de la seva iniciació. Els recursos contra les resolucions d'instància es regeixen per les noves normes.

Article segon

1. L'article 153 del text refós de la Llei de procediment laboral, aprovat per Reial decret legislatiu 1568/1980, de 13 de juny, queda redactat de la manera següent:

«Article 153

És procedent el recurs de suplicació contra les sentències no compreses a l'article 166, dictades en reclamacions la quantia litigiosa de les quals sigui superior a 300.000 pessetes i no excedeixi els 3.000.000 de pessetes.

També és admissible el recurs de suplicació en els casos següents, sempre que no siguin susceptibles de recurs de cassació:

Primer. En els processos per acomiadament.

Segon. En les reclamacions, acumulades o no, que sense excedir les 300.000 pessetes la qüestió debatuda afecti tots o un gran nombre de treballadors o beneficiaris, segons es tracti de reclamacions salarials o de prestacions de Seguretat Social, respectivament.

Tercer. En els processos que versin sobre reconeixement o denegació del dret a obtenir prestacions de la Seguretat Social o del subsidi de desocupació.

Quart. Contra les sentències dictades en reclamacions la quantia de les quals no excedeixi les 300.000 pessetes, quan tinguin com a objecte solucionar una falta essencial de procediment o omissió de l'intent de conciliació obligatòria prèvia, sempre que s'hagi formulat l'oportuna protesta en temps i forma legals.

Cinquè. Contra les sentències dictades pels Jutjats Socials que decideixin qüestions de competència per raó de la matèria, en els litigis que no excedeixin en la seva quantia 3.000.000 de pessetes, i per raó del lloc, sempre que, pel seu fons, l'assumpte estigui comprès en l'àmbit d'aquest recurs.

Quan l'òrgan competent per resoldre el recurs de suplicació conegui de qüestions de competència per raó de la matèria, ha de ser escoltat el ministeri fiscal, que evacua els seus informes en el termini de cinc dies.»

2. Es modifica l'article 166 del Text refós de la Llei de procediment laboral, aprovat per Reial decret legislatiu 1568/1980, de 13 de juny, en els punts següents:

Primer. S'eleva a 1.500.000 pessetes la quantia de 500.000 pessetes establerta en el seu número primer.

Segon. S'eleva a 3.000.000 de pessetes la quantia d'1.000.000 de pessetes establerta en el seu número quart.

3. El que disposa aquest article entra en vigor el mateix dia de la publicació d'aquesta Llei en el «Butlletí Oficial de l'Estat», i s'aplica mentre no tingui efectivitat el que s'estableix en el nou text articulat de la Llei de procediment laboral.

4. Per resoldre les qüestions de dret transitori a les quals pot donar lloc l'entrada en vigor d'aquest article s'apliquen les regles següents:

Primera. Les sentències dictades abans de l'entrada en vigor d'aquest article que, d'acord amb la legislació que el modifica siguin susceptibles de ser objecte de recurs en suplicació o en cassació i que queden afectades per la modificació esmentada, són susceptibles de recurs:

a) En cassació, les que en el moment en què es van dictar ho siguin per tal recurs i aquest, fins i tot ja no sent procedents després de la modificació establerta per aquest article, estigui pendent de resolució en la data d'entrada en vigor d'aquest davant la Sala Social del Tribunal Suprem, sempre que hagi recaigut provisió fent assenyalament per a vista o per a votació i resolució.

b) En suplicació, aquelles que resolguin reclamacions de quantia superior a 200.000 pessetes, encara que no excedeixin les 300.000.

c) En suplicació, aquelles no compreses en l'apartat a), contra les quals, encara que sigui procedent cassació en el moment en què van ser dictades, sigui aquell el recurs que correspongui, després de la modificació establerta per aquest article.

Quan els actes encara siguin al Jutjat Social s'adverteix les parts del nou recurs procedent, i es compta el termini per al seu anunci a partir de l'endemà de la notificació de l'advertència esmentada.

Si, preparat el recurs de cassació, les parts encara no s'han personat davant la Sala Social del Tribunal Suprem o, fins i tot havent-ho fet, no s'ha formalitzat, es tornen les actes al Jutjat Social perquè faci complir el que estableix l'article 179 de la Llei de procediment laboral.

Si ja s'ha formalitzat recurs de cassació, continua el tràmit d'impugnació i, transcorregut el termini establert a l'efecte, la sala acorda la remissió dels actes i testimoni del recurs i de la impugnació, si s'escau, al tribunal competent per conèixer del recurs de suplicació, prèvia notificació a les parts; aquests escrits serveixen, sense necessitar-ne d'altres de posteriors de les parts, per entendre interposat i impugnat el recurs de suplicació. Del dipòsit constituït, si s'escau, es remet al tribunal esmentat l'import legalment fixat per a la suplicació i es torna la resta a qui l'hagi constituït. La remissió dels actes al tribunal competent és comunicada per la Sala al Jutjat Social de procedència.

Segona. El que disposen les regles anteriors s'entén sens perjudici de les modificacions introduïdes pel número

1 d'aquest article amb relació als supòsits en què és procedent el recurs de suplicació atenent exclusivament la matèria sobre la qual versí el procés, sigui quina sigui la quantia d'aquest. Les modificacions esmentades només s'apliquen a les reclamacions que siguin resoltes en la instància a partir de l'entrada en vigor d'aquest precepte.

Tercera. Les resolucions que es dictin amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquest article s'acomoden al que disposen els apartats 1r i 2n d'aquest respecte als recursos procedents.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

Supletorietat de la Llei d'enjudiciament civil

La Llei d'enjudiciament civil té caràcter supletori en el que no ha previst aquesta Llei de bases i el seu text articulat.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Procediments executius

1. Els Jutjats Socials han de reintegrar a la Tresoreria General de la Seguretat social, a partir de l'1 de gener de 1990, les certificacions de descobert per debits a la Seguretat Social i, si s'escau, les actes de liquidació de quotes, sigui quin sigui l'estat en què aquestes estiguin, als efectes que s'iniciï o continuï la seva execució per la Tresoreria General de la Seguretat Social o per altres òrgans de caràcter administratiu.

2. Els actes i tràmits realitzats per les magistratures de treball en els procediments executius promoguts amb relació a les certificacions i actes de liquidació que es tornin són vàlids en els nous procediments administratius que s'iniciïn o continuïn.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queda derogat l'article 114 del text articulat de la Llei de reforma i desenvolupament agrari, aprovat per Decret 118/1973, de 12 de gener, en l'atribució que s'hi fa a favor de la Sala Social del Tribunal Suprem, i la resolució dels recursos correspon a la Sala Civil d'aquest tribunal.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Palau de la Zarzuela. Madrid, 12 d'abril de 1989.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ